

Werk

Label: Abstract

PURL: https://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?31311028X_0067|log42

Kontakt/Contact

[Digizeitschriften e.V.](#)
SUB Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen

✉ info@digizeitschriften.de

nosiči sestávajícím ze dvou 5°-ých kovových klínů, které se mohou jednak po sobě stáčetí kolem osy kolmé k jejich dotykovým plochám a tak měniti klínovitost od 0° (klíny stojí proti sobě) do 10° (klíny jsou souhlasně orientovány), a jednak je natáčetí kolem osy kolmé k spodní stěně dolního klínu. Tato osa jest tak umístěna, aby v případě, kdy celková klínovitost je rovna 0°, byla obě zrcadla rovnoběžná. V případě, že výsledná klínovitost je různá od nuly, bude osový paprsek vstupující do dalekohledu po odraze od obou zrcadel svíratí s paprskem dopadajícím na první zrcadlo, úhel rovný dvojnásobné klínovitosti. Dovoluje tedy toto zařízení pointovati podle hvězdy ležící až 20° od osy dalekohledu. Pro potřebu při pointování komety 1937 f nebylo dosti času na zjišťování konstant tohoto zařízení, ale zato byla empiricky pomocí velmi vzdáleného terestrického předmětu vykreslena na matnici síť křivočarých souřadnic, z níž lze snadno určití čtení na stupnicích udávajících vzájemné postavení klínů a jejich natočení, aby předmět, který vidíme na vláknovém kříži vedoucího dalekohledu, byl na zvoleném místě fotografické desky.

Ku konci považuji za svoji milou povinnost poděkovati panu řediteli Státní hvězdárny dr. Fr. Nušlovi za jeho laskavou péči o moji práci a namontování výše zmíněného zařízení a za zasvěcení do práce s ním. Dále děkuji kolegovi dr. V. Guthovi a p. Karlu Mišoňovi z Kladna za pomoc v kopuli a za obstarávání přesného času exposic. Nemenšími díky jsem zavázán panu J. Klepeštovi, který ze snímků mnou zhotovených připravil zvětšené fotografie a diapositivy vhodné k reprodukci, z nichž některé zde otiskuji.

*

Résultats des observations photographiques de la comète Finsler (1937 f.) à l'Observatoire „Žalov“ de l'Observatoire National de Prague.

(Extrait de l'article précédent.)

A l'Observatoire „Žalov“, à Ondřejov, l'auteur a photographié la comète Finsler (1937 f.) depuis le 13 juillet au 15 août 1937. Il a obtenu en somme 14 plaques au moyen de l'astrographe double, muni d'un excellent objectif de Cooke de 8 pouces (20 cm) de diamètre et de 90 cm de distance focale. On a fait ou des poses longues (de 32 à 200 minutes) pour obtenir au mieux les phénomènes lumineux de la queue, ou des poses courtes pour le calcul des positions de la comète. Les plaques utilisées, de dimensions 13×18 cm, étaient les „Supergul-Ortho-Antihalo“ et les „Hauff Ultrarapid“.

Sur les photographies de longue pose, on peut très bien suivre le développement des différentes parties de la tête et de la queue de la comète. Sur la queue principale, il est intéressant de suivre les développements et les variations des différents courants et rayons lumineux.

En exécutant les photographies, on a pris le soin d'obtenir toute la comète sur la plaque. On a utilisé donc, à partir du 7 août, un dispositif spécial de Nušl-Frič, placé devant l'objectif de la lunette guide et qui permet, au moyen des deux miroirs plans réglables, de guider sur la tête de la comète et de placer celle-ci, simultanément, excentriquement sur la plaque photographique. Ce dispositif, qui a rendu de grands services, aurait encore besoin d'être complété par un autre, qui permettrait de donner à la plaque photographique le mouvement identique à celui de la comète parmi les astres. On éviterait ainsi l'effacement de la queue quand celle-ci change rapidement son angle de position, comme c'est le cas de cette comète Finsler qui a passée très près du Pôle Nord.

Il est à remarquer que, malgré tous les avantages du dispositif décrit et que l'auteur a pu pleinement apprécier, la fin de queue finissait, au moins au mois d'août, au bord de la plaque et on peut supposer quelle était plus longue encore que les 10° ou 11° enregistrés. Cela se voit sur les photographies prises le 4/5 et 7/8 août par M. le Directeur dr. F. Nušl, au moyen des objectifs ultra-lumineux (le Ernostar 1 : 1,8, $F = 125$ mm, le Portrait-objectif de Petzval 1 : 3,5, $F = 244$ mm) et des poses de 4 heures, qui donnent une queue de $13\frac{1}{4}^\circ$ de longueur.